

Вёска:
што, дзе, калі

с. **8**

Калі ўсміхаюцца
фатографы?

с. **11**

“Карані
і вершаліны”

с. **18**

ЕЎРАБЮЛЕТЭНЬ

ТРАВЕНЬ 2013

This project is funded
by the European Union

ДОМ ТАМ, ДЗЕ СЭРЦА

с. **14**

с. 14

Дом там, дзе сэрца / Home is where your heart is

Healthy Choice, a public association, is working to change the conservative approaches to working with families where one or more parents struggle with serious alcohol addiction. According to Uladzislau Kaurou, head of Healthy Choice and leader of the project titled "Home is where Your Heart is," "Even if parents drink, and even when many find such parents unfit, home is still the best place for a child to be. We want kids to stay with their biological families."

с. 3

3 PICTURES

Гадзіна Зямлі / Earth Hour

Millions of people worldwide have chosen to turn off their lights for an hour at 8.30pm on 23 March to take part in a global event called Earth Hour.

с. 5

4 BY THE NUMBERS

Больш за 21 мільён еўра... / Over 21 million Euro...

... will be allocated for implementation of a project on improvement of water treatment facilities in Belarusian towns. Agreements to that effect were signed on March 26 at a meeting at the Belarusian Ministry of Housing and Utilities attended by the representatives of the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), Nordic Investment Bank (NIB) and Northern Dimension Environmental Partnership (NDEP).

с. 8

5 TOP STORY

Еўропа на экране / Europe on a Big Screen

The Fifth European Film Festival dedicated to Europe Day was held in Belarus on May 10-16 at the Pobeda cinema. Support for the event was provided by the Delegation of the European Union to Belarus and Embassies of EU Member States.

с. 11

8 MILESTONES

Вёска: што, дзе, калі / Village - What, Where, When

An international technical assistance project on the territorial approach to rural development is funded by the European Union and carried out by the International Fund for Agricultural Development, Gizhany rural executive committee and the local fund Adradzhenne-Agra in the framework of the thematic program "Non-state actors and local authorities in development (NSA/LA)".

с. 17

8 DIRECT SPEECH

Сяргей Тарасюк, дырэктар Міжнароднага фонду развіцця сельскіх тэрыторый / Sergey Tarasiuk, Head of the International Fund for Rural Development

с. 18

11 PROJECT OF THE MONTH

Калі ўсміхаюцца фатографы? / When do photographers smile?

Photographers had the rare opportunity to «say cheese» at the Institute of Journalism of the Belarusian State University in Minsk during an international conference titled "Photography in Eastern Partnership Countries: Challenges and Solutions". The conference is part of a project called "Say Cheese! Eastern Partnership Family Album" implemented under the Eastern Partnership Culture Program.

17 ON THE MOVE

Інтэграцыя былых асуджаных у грамадства / Integration of (ex-)offenders into society

An EU-funded project on social reintegration of former offenders was launched in late March in Minsk in cooperation with the Belarusian Ministry of Internal Affairs with support from the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies.

"Карані і вершаліны" / Roots and Treetops

A new EU-funded project implemented by the Goethe Institut in Minsk offers young people from Belarus a unique opportunity to study German, French or English, go on exciting country study trips, and learn more about the EU.

21 PORTRAIT OF THE MONTH

Франк Баўманн, дырэктар Інстытута імя Гётэ ў Мінску / Frank Baumann, Director of the Goethe Institut in Minsk

22 EUROMOSAIC

ЕўРАБЮЛЕТЭНЬ

травень/2013

«Еўрабюлетэнь» выдаецца пры падтрымцы Еўрапейскага Саюза. За змест выдання адказвае Particip GmbH. Змест выдання не можа лічыцца адлюстраваннем пазіцыі Еўрапейскага Саюза © European Union, 2012/13 The contents of this material are the sole responsibility of Particip GmbH and cannot be taken to reflect the views of the European Union

Publisher:

Particip GmbH, Merzhauser Str., 183, D — 79100 Freiburg Phone: +49 (0) 761 790 740, Fax: +49 (0) 761 790 7490, info@particip.de

Галоўны рэдактар / Chief Editor:

Vladimir Smekhov / Уладзімір Смехаў vladimir.smekhov@free.fr

Рэдакцыйная група:

Шэф-рэдактар:
Алена Штэрнік

Аўтары:

Марыя Савушкіна,
Арцём Шрайбман,
Станіслаў Каршуноў

Сярод аўтараў спецыяльнага выпуску «Еўрабюлетэнь. Навіны супрацоўніцтва» не былі пазначаныя Уладзімір Бараніч і Вадзім Александровіч, чые матэрыялы былі выкарыстаныя пры падрыхтоўцы нумару.

Дызайн і вёрстка:

Лілія Хоміч

Тыраж:

299 асобнікаў

Бясplatны распаўсюд

Падпісана ў друку 20.05.2013

Інтэрнэт-версія:

http://eeas.europa.eu/delegations/belarus/press_corner/eurobulletin

ГАДЗІНА ЗЯМЛІ

23 сакавіка ў 20.30 па мясцовым часе мільёны людзей па ўсім свеце выключылі на адну гадзіну святло ў рамках глабальнай экалагічнай акцыі "Гадзіна Зямлі". Такім чынам яны нагадалі сабе і ўсяму чалавецтву, што варта змяніць простыя штодзённыя звычкі, эканомна спажываць энергію і цяпло, беражліва ставіцца да вады. Акцыя прайшла пад дэвізам "Твой ход – мой ход: кінь выклік свету, каб выратаваць планету!". "Гадзіна Зямлі" арганізаваная Сусветным фондам дзёкай прыроды (WWF) для прыцягнення ўвагі да праблемы змены клімату. Першая "Гадзіна Зямлі" была арганізаваная ў Сіднэі ў 2007 годзе. Праз год падзея стала міжнароднай

экалагічнай ініцыятывай, да якой далучыліся звыш 100 мільёнаў чалавек у 35 краінах свету. Сёлета ў акцыі ўзялі ўдзел больш за 7 тысяч гарадоў у 150 краінах. У Еўропе дзеля падтрымкі ініцыятывы была выключаная падсветка такіх знакавых будынкаў і аб'ектаў, як Эйфелева вежа, Біг-Бэн і Вестмінстарскі палац, Акропаль, статуя Давіда, Брандэнбургская брама, статуя Русалачкі. Беларусь таксама не засталася ўбакі ад падзеі: у Мінску была адключаная падсветка Нацыянальнай бябліятэкі, а ў рэгіёнах адбыліся фаер-шоу, незвычайныя велапрабегі ў цемры з неонавымі ліхтарамі і, мабыць, самы рамантычны спосаб выратавання Зямлі – вячэры пры свечках. ■

фота: Particip GmbH, David Biene

Больш за 21 мільён еўра

будзе выдаткавана на ажыццяўленне праекта па ўдасканаленні водаачышчальных сістэм у беларускіх гарадах. Падпісанне адпаведных пагадненняў адбылося 26 сакавіка ў Міністэрстве жыллёва-камунальнай гаспадаркі Беларусі з удзелам прадстаўнікоў Еўрапейскага банка рэканструкцыі і развіцця (ЕБРР), Паўночнага інвестыцыйнага банка (ПІБ) і Экалагічнага партнёрства Паўночнага вымярэння. Акрамя таго, у адпаведнасці з праектам крэдытнага пагаднення ЕБРР прадаставіць Беларусі 18,255 мільёна еўра, а Паўночны інвестыцыйны банк – да 25 мільёнаў еўра. Донарскую падтрымку праекту таксама аказаў Еўрапейскі Саюз.

Андрэй Шорац, міністр жыллёва-камунальнай гаспадаркі Рэспублікі Беларусь:

“Гэта комплексная праграма ахоплівае пяць гарадоў Беларусі, дзе будуць рэалізаваныя тры праекты па мадэрнізацыі ачышчальных збудаванняў і два праекты па будаўніцтве біягазавых устаноў на ачышчальных збудаваннях. У такім аб’ёме сродкі выдаюцца ўпершыню. Акрамя пазыковых сродкаў, якія выдаткоўваюцца на ільготных умовах, прадугледжваецца практычна такі ж аб’ём грантавых сродкаў, якія выдаюцца бясплатна. Гэта выгадна і важна: з аднаго боку, мы праводзім рэканструкцыю сваіх ачышчальных збудаванняў, з другога – палепшваем экалогію. Тое, што мы шмат гадоў вялі перамовы і прыйшлі да падпісання дамовы, жаа аб узгодненай пазіцыі Беларусі і Еўрапейскага Саюза. У Савет Міністраў унесены пагадненні, якія, спадзяюся, на вясновай сесіі Парламента будуць ратыфікаваныя. Нам застаецца толькі закатаць рукавы і працаваць над рэалізацыяй праекта”.

Франсіс Дэлэй, Кіраўнік прадстаўніцтва Еўрапейскага банка рэканструкцыі і развіцця:

“Разам мы змаглі прыцягнуць 65 мільёнаў еўра ў форме крэдытаў і грантаў, якія будуць накіраваныя на аказанне дапамогі пяці муніцыпалітэтам Беларусі для скарачэння выкідаў і павышэння якасці ачысткі сцэнавых водаў. Фінансаванне гэтага праекта важнае для нас па некалькіх прычынах: па-першае, у місіі Еўрапейскага банка рэканструкцыі і развіцця вельмі моцны экалагічны складнік, па-другое, у праекце зацікаўлены шэраг нашых заснавальнікаў – краін балтыйскага рэгіёну, па-трэцяе, гэта павышае якасць жыцця беларусаў”.

Майра Мора, кіраўнік Прадстаўніцтва Еўрасаюза ў Рэспубліцы Беларусь:

“Гэты праект значны для нас, бо тычыцца навакольнага асяроддзя. У прыроды няма мяжы, тым больш калі гэта звязана з басейнамі рэк і азёр. Праблема ахоплівае вялікі рэгіён. Хоць Беларусь і не мае выхаду да Балтыйскага мора, беларускія рэкі ў яго ўпадаюць. А палічыце, колькі краін гэтым морам амываюцца. То бок, у нас з вамі агульнае мора. Таму якасць вады і яе ачыстка – наш агульны інтарэс”.

Якка Хентанен, менеджар ЭППВ (Экалагічнае партнёрства Паўночнага вымярэння):

“Мы пачалі з нуля чатыры гады таму. Заўсёды патрабуецца час, каб запусціць першы праект. Неабходна вырашыць некалькіх унутраных пытанняў. Гэта першы падобны праект для муніцыпалітэтаў у Беларусі, які прыцягнуў міжнароднае фінансаванне. Мы з вялікай надзеяй і нецярпеннем глядзім у будучыню”. ■

Святаслаў Карпінскі, дырэктар гарадскога ўнітарнага камунальнага прадпрыемства “Гроднавадаканал”:

“Для нас гэта, у першую чаргу, ліквідацыя наступстваў магчымых аварый, таму што існуючыя ачышчальныя збудаванні вельмі старыя і даўно маюць патрэбу ў рэканструкцыі”.

ЕЎРОПА НА ЭКРАНЕ

фота: AFP © EU/NEIGHBOURHOOD INFO CENTRE

Пры падтрымцы Прадстаўніцтва Еўрапейскага Саюза ў Беларусі з 10 па 16 траўня ў Мінску ў кінатэатры “Победа” прайшоў пяты Фэстываль еўрапейскага кіно, прысвечаны Дню Еўропы. Акцыю падтрымалі амбасады краін Еўрапейскага Саюза, Дэпартамент па кінематаграфіі Міністэрства культуры Беларусі, УП “Кінавідэапракат” Мінгарвыканкама, Польскі інстытут у Мінску і Інстытут імя Гётэ.

Рэжысёр “Лапландскай адысеі” ДOME Карукоскі не ведае, які выбар ён зробіў бы на месцы героя свайго фільма: “Мне 36 гадоў, але я не магу дакладна сказаць, што для мяне лепшае”.

ПРАГРАМА ФЕСТИВАЛЮ

Цягам тыдня мінскаму глядачу былі прадстаўлены 14 фільмаў, над якімі працавалі творчыя групы з амаль 20 еўрапейскіх краін. “Мастацкія стужкі прапанавалі амбасады еўрапейскіх краін у Беларусі, – зазначылі ў Прадстаўніцтве Еўрапейскага Саюза ў Беларусі. – Пераважна гэта работы, уганараваныя нацыянальнымі і міжнароднымі кінаакадэміямі, альбо гісторыі, якія паказваюць асаблівасці нацыянальнага характару і адметнасці жыцця ў краінах Еўрапейскага Саюза. Глядачам падабаецца, што фільмы паказваюцца на мове арыгінала”.

Паводле дадзеных арганізатараў, прагляды ў межах Фэстывалю еўрапейскага кіно ў Мінску наведалі больш за 6 тысяч чалавек.

Па прапанове беларускага боку ў праграму ўвайшоў фільм “У тумане” – экранізацыя аднайменнай аповесці Васіля Быкава, створаная ў 2012 годзе сумеснымі намаганнямі акцёраў і кінамастакоў з Расіі, Германіі, Нідэрландаў, Латвіі і Беларусі.

Распачала фестывальную праграму стужка “Лапландская адысея” фінскага рэжысёра ДOME Карукоскі, які адмыслова для ўдзелу ў адкрыцці Фэстывалю еўрапейскага кіно наведваў Мінск. Падчас прагляду глядачы

“У сёлетняй праграме Фестывалю еўрапейскага кіно – фільмы, створаныя на працягу апошніх двух-трох гадоў. Яны розныя па тэматыцы, па настроі, вастрыні і падыходах да мастацкага даследавання прыроды чалавеча і яго выбару. Разнапланавасць, разнастайнасць культурнага і асабістага досведу і падыходаў аўтараў да сваёй творчасці, іх нязменная і ўніверсальная чалавечнасць – выдатнае ўвасабленне дэвіза Еўрапейскага Саюза – *In Varietate Concordia*”. **Майра Мора, Кіраўнік Прадстаўніцтва Еўрапейскага Саюза ў Беларусі**

Яніна Карпенка, 21 год, студэнтка гістарычнага факультэта БДУ, даведалася пра фестываль праз абвестку ў інтэрнце:

“Фестываль цікавы тым, што можна пабачыць фільмы з розных краін, і таму што квіткі бясплатныя, канешне. Падчас прагляду можна пачуць жывую англійскую мову – для мяне гэта вельмі карысна”.

Даніла Яськовіч, настаўнік матэматыкі адной са школ Мінска:

“Еўрапейскае кіно адрозніваецца ад амерыканскага. Яно не такое намерцыйнае. З-за гэтага мы вельмі рэдка бачым еўрапейскія фільмы ў кінатэатрах, і рэкламы еўрапейскіх стужак няшмат. Але ж кіно вельмі цікавае! Тым больш сучаснае. Яно перадае, чым “дыхаюць” еўрапейскія краіны, аўтары фільма, людзі”.

Алеся Іванькова, 22 гады, студэнтка Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта, вывучае англійскую і кітайскую мовы:

“Я ўжо не першы раз прыходжу паглядзець фільмы ў межах праграмы Фестывалю еўрапейскага кіно. Падбор фільмаў заўсёды вельмі цікавы і якасны. Апошні год я пра жыла ў Кітаі і ведаю шмат пра іншыя культуры. Тым не менш мяркую, што праз кіно можна яшчэ больш пашырыць свой круггляд. Зараз мы будзем глядзець фільм фінскага рэжысёра. Кіно паўночных краін вельмі задумлівае і закранае глыбіні чалавечай душы. Думаю, гэта будзе фільм, над якім варта будзе паразважаць”.

“Лапландскай адысеі” перажылі халодную фінскую ноч, якая назаўсёды змяніла жыццё галоўнага героя гэтай неверагоднай гісторыі. **“Лапландская адысея”** мае вялікую колькасць узнагарод, у тым ліку адзнакі “Лепшы фільм”, “Лепшая рэжысура”, а таксама прыз сімпатый глядачоў. Сам рэжысёр, адказваючы на пытанні ў залі кінатэатра “Победа”, адзначыў, што не ведае, які выбар ён зрабіў бы на месцы героя фільма: “Мне 36 гадоў, але я не магу дакладна сказаць, што для мяне лепшае”, – з гумарам адзначыў Dome Каруоскі, а таксама сказаў, што ў Мінску яму больш за ўсё падабаецца цёплае надвор’е і міні-спадніцы, якія амаль не носяць яго суайчынніцы, бо ў Фінляндыі яшчэ холадна. Затое ў Фінляндыі, паводле сп. Каруоскі, “нічога не адбываецца без сауны...”

АМАТАРЫ ЕЎРАПЕЙСКАГА КІНО

На кожным праглядзе Фестывалю еўрапейскага кіно заля кінатэатра

“Победа” была поўная. Арганізатары фестывалю не імкнуліся зацікавіць нейкую канкрэтную ўзроставую ці сацыяльную катэгорыю глядачоў. Паказы прызначаліся для ўсіх, хто цікавіцца еўрапейскім кіно.

Віталь і Вольга вырашылі правесці вечар 10 мая ў кінатэатры “Победа”. Віталь – супрацоўнік Навукова-даследчага інстытута ядзерных праблем. Вольга – лектар у мінскім планетарыі. Гэтыя маладыя людзі любяць адкрываць для сябе Еўропу праз падарожжы. Вольга была ў Германіі, Швейцарыі, Аўстрыі, Польшчы і Італіі. Віталь наведвае Швейцарыю па працы. “Калі чалавек займаецца навукай, ён павінны быць творчым – не адной навукай жыве чалавек, – тлумачыць Віталь сваю цікавасць да еўрапейскага кіно. – Многія выдатныя фізікі былі мастакамі ці музыкантамі”.

“Мы вельмі хочам паглядзець фільм “У тумане”, – кажа Вольга. – А яшчэ мяне ўразіла выстава “Жыццё валанцёра”. Вельмі шкада, што ў

валанцёры прымаюць толькі да 30 гадоў, а мне ўжо 31”.

“ЖЫЦЦЁ ВАЛАНЦЁРА”

Выстава “Жыццё валанцёра” экспанавалася ў холе кінатэатра “Победа”. Яе адкрыццё стала першай афіцыйнай падзеяй Фестывалю еўрапейскага кіно. Арганізатар выставы – Павел Данэк – 25-гадовы валанцёр з Чэхіі. Ён працуе ў беларускай арганізацыі “Новыя твары” выкладчыкам чэшскай мовы. Гэта прыгода ў яго жыцці стала рэальнай дзякуючы Еўрапейскай валанцёрскай службе (EVS – European voluntary service). Павел захапляецца фатаграфіяй і сам выбіраў фота для экспазіцыі. “Жыццё валанцёра” складаецца з 36 фотаздымкаў, якія зроблены валанцёрамі з 12 краін у 28 краінах, дзе ім давялося працаваць. Пад кожным здымкам былі змешчаныя кантактныя дадзеныя аўтара, каб з валанцёрамі мог звязацца любы малады чалавек, які мае жаданне далучыцца да валанцёрскага руху.

European voluntary service

(EVS) – валанцёрская праграма, у якой можна паўдзельнічаць толькі адзін раз. Працаваць валанцёрам у межах EVS можна ад 2 тыдняў да года ў любой краіне Еўрапейскага Саюза і не толькі. Крытэрыі адбору – жаданне быць валанцёрам і ўзрост ад 18 да 30 гадоў. EVS адкрыты для ўсіх, у тым ліку і для людзей з абмежаванымі магчымасцямі.

Тэматыка валанцёрскіх праграм вельмі шырокая: ад арганізацыі дзіцячага адпачынку да экалагічных, мастацкіх і медычных праектаў. Праграма пакрывае выдаткі на візу, пераезд, харчаванне, пражыванне і медыцынскую страхоўку. Маладыя людзі з Беларусі ў межах EVS могуць паехаць працаваць валанцёрамі ў любую з краін – сябраў ЕС, у краіны – кандыдаты на ўступленне ў ЕС, як Турцыя, альбо ў краіны Еўрапейскай эканамічнай прасторы (Ісландыя, Ліхтэнштэйн, Нарвегія). Еўрапейская валанцёрская служба (EVS) – частка вялікага праекта Еўрапейскай Камісіі “Моладзь у дзеянні” (Youth in Action).

Карысныя спасылкі:

Інфармацыя пра EVS:
http://ec.europa.eu/youth/youth-in-action-programme/doc82_en.htm

Агульнаеўрапейская база праектаў EVS: http://ec.europa.eu/youth/evs/aod/hel_en.cfm

Кантакты арганізацыяў – партнёраў EVS: http://ec.europa.eu/youth/evs/aod/hel_list_from_query.cfm

ВЁСКА: ШТО, ДЗЕ, КАЛІ

Праект міжнароднай тэхнічнай дапамогі “Тэрытарыяльны падыход для развіцця вёскі” фінансуецца Еўрапейскім Саюзам, а ажыццяўляецца Міжнародным фондам развіцця сельскіх тэрыторый, Гіжанскім сельскім выканаўчым камітэтам, мясцовым фондам “Адраджэнне-Агра” ў рамках Праграмы “Няўрадавыя арганізацыі і мясцовыя органы кіравання ў дзейнасці па развіцці” (NSA/LA). Тры цікавыя падзеі адбыліся ў рамках праекта ў сакавіку.

Што: трэнінг “Інфармацыйнае забеспячэнне бібліятэкамі працэсаў устойлівага развіцця сельскіх тэрыторый”
Дзе: на базе Рэспубліканскай навукова-тэхнічнай бібліятэкі ў Мінску
Удзельнікі: работнікі сельскіх аддзелаў культуры і эканомікі выканкама Слаўгарадскага раёна Магілёўскай вобласці, прадстаўнікі мясцовага фонду “Адраджэнне-Агра”, работнікі мясцовых школ

фота пададзена арганізатарамі

“Тэрытарыяльны падыход – гэта калі для вырашэння праблем, з якімі сутыкаецца асоба, неабходна аб’яднанне людзей на ўзроўні тэрыторыі. Прычым “тэрыторыя” тут – не заўсёды вёска. Можна быць нават вуліца. Калі людзі на месцах сказалі, што ім патрэбны кансультацыя і інфармацыя па развіцці сваіх тэрыторый, пачалі стварацца цэнтры сельскага развіцця. Для іх падтрымкі на нацыянальным узроўні было прынята рашэнне заснаваць Міжнародны фонд развіцця сельскіх тэрыторый. Наша місія – дапамагчы людзям рэалізаваць сацыяльна-эканамічныя ініцыятывы (але не рабіць гэта замест іх)”. Сяргей Тарасюк, дырэктар Міжнароднага фонду развіцця сельскіх тэрыторый

Месца правядзення трэнінгу было абранае не выпадкова. На базе Рэспубліканскай навукова-тэхнічнай бібліятэкі створаны ўнікальны па беларускіх мерках інфармацыйны цэнтр па ўстойлівым развіцці. У першы дзень трэнінгу ўдзельнікам распавялі пра канцэпцыю ўстойлівага развіцця: пра розныя падыходы да гэтага паняцця, яго замацаванне ў дакументах міжнародных арганізацый і канферэнцый. Не абышлі ўвагай рэалізацыю праектаў, накіраваных на ўстойлівае развіццё сельскай мясцовасці ў Беларусі. Удзельнікі даведаліся пра

Што: семінар-трэнінг па ландшафтным дызайне
Дзе: аграгарадок Гіжанка і вёска Бярозаўна
Удзельнікі: каля дваццаці сельскіх жыхароў і трэнер – мастан-дызайнер з Магілёва Аксана Зіновіч

Зацікаўленасць сельскіх жыхароў у добраўпарадкаванні сваіх тэрыторый відавочная, але не ва ўсіх хапае ведаў і навыкаў, каб заняцца гэтай працай. Менавіта таму найбольш актыўныя і творчыя жыхары вёсак, што ўдзельнічаюць у праекце, прапанавалі арганізатарам праекта навучыць сельскіх жыхароў асновам і тонкасцям добраўпарадкавання ўласнымі намаганнямі, без выкарыстання пры гэтым вялікіх грашовых рэсурсаў. Дзейнасць вясцоўцаў у гэтым напрамку з часам магла б перарасці ў праектную ініцыятыву для вуліцы ці вёскі – на гэта і было разлічана мерапрыемства, што складалася з двух частак. У першай трэнер прачытала ўводную

лекцыю пра віды ландшафтнага дызайнаў у прыватных сядзібах, пра перапраектную падрыхтоўку участка, пра тое, як скласці асартыментную ведамасць, і пра іншыя агульныя пытанні па тэме. Удзельнікаў навучылі працаваць над добраўпарадкаваннем тэрыторыі самастойна, без дапамогі спецыялістаў і дызайнараў. У другой частцы ўдзельнікі семінара-трэнінгу задавалі пытанні аб асаблівасцях і спосабах акультурвання прэсідзібных пляцовак, у тым ліку садоў і вадаёмаў.

Што: трэнінг “Стварэнне адкрытага адукацыйнага асяроддзя школы як умовы эфектыўнай дзейнасці ўстановы ў інтарэсах устойлівага развіцця”
Дзе: на базе Хадасоўскай сярэдняй школы Мсціслаўскага раёна Магілёўскай вобласці

“Я заўважыў, што гэта вельмі зацікаўленая аўдыторыя: людзі гатовыя вучыцца. Відавочна, што яны маюць патрэбу ў нейкай сістэматызацыі ведаў і падыходаў. Прыемна бачыць, што людзі пачынаюць па-іншаму глядзець на сваю тэрыторыю. Удзельнікі прызнаваліся, што і самі не ведалі, што можна так шмат расказаць пра сваю вёску”.

Алег Сівагракаў, спецыяліст па ўстойлівым развіцці, трэнер, кандыдат эканамічных навук

“На гэтым трэнінгу мы хацелі сабраць прадстаўнікоў інтэлігенцыі Слаўгарадскага раёна, каб распавесці пра ўстойлівае развіццё: што гэта такое, для чаго гэтая ідэя існуе, што дае ўстойлівае развіццё ў першую чаргу сабе, сваёй сям’і, вёскі. І другі план – практычны: мы хацелі, каб удзельнікі аб’ядналіся ў групы па некалькі чалавек і напісалі канцэпцыю канкрэтнага мясцовага праекта, які потым, магчыма, падтрымаецца нашай ініцыятывай “Тэрытарыяльны падыход для развіцця вёскі”. **Алена Тарасюк, спецыяліст па сельскім развіцці Міжнароднага фонду развіцця сельскіх тэрыторый**

індыкатары ўстойлівага развіцця, яго прынцыпы, мэты. Асабліва цікавым стаў расповед трэнера Алега Сівагракава пра магчымасці рэалізацыі канцэпцыі ўстойлівага развіцця ў родных гарадах удзельнікаў заняткаў.

У другі дзень заняткаў удзельнікі распрацоўвалі і абаранялі ўласныя праекты па ўстойлівым развіцці сваёй вёскі. З улікам таго што найбольш удалым ідэям была абяцана падтрымка Міжнароднага фонду развіцця сельскіх тэрыторый, праблем з матывацыяй і энтузіязмам не назіралася.

Напрыканцы трэнінгу ўдзельнікі падзяліліся сваімі ўражаннямі: з тузіна цяпер ужо спецыялістаў у галіне ўстойлівага развіцця ніхто не паўтарыўся, кажучы пра карысць заняткаў. Раз’язджаліся па сваіх вёсках ужо ўзброеныя досведам і праектамі па ўстойлівым развіцці, якія ўдзельнікі паабяцалі пачаць рэалізоўваць адразу пасля прыезду.

Удзельнікі: работнікі ўстаноў адукацыі Мсціслаўскага раёна, выкладчыкі школ праектных населеных пунктаў аграгарадкаў Целяшы і Гіжанка, вёскі Бярозаўка, прадстаўнікі аддзела адукацыі Слаўгарадскага райвыканкама, дэлегацыя Смаленскай вобласці

Выкладчыкі Хадасоўскай школы ўжо доўгі час працуюць у нірунку адукацыйнага развіцця і дамагліся значных поспехаў. Каманды школы займалі прызавыя месцы ў XI Міжнароднай алімпіядзе школьнікаў “Эрудыты планеты”, у I Міжнароднай інтэлектуальнай інтэрнэт-гульні “Бітва гарадоў”, а таксама ў Міжнародным інтэлектуальным марафоне сярод адукацыйных устаноў Беларусі. Акрамя таго, навучэнцы ўдзельнічаюць у рэспубліканскіх алімпіадах па эканоміцы, а таксама ў навукова-практычных канферэнцыях Рэспубліканскага фестывалю па прадпрымальніцтве “Лесвіца постлеху”. Падчас тэарэтычнай часткі трэнінгу беларускія спецыялісты распавялі пра ўвядзенне самакіравання як механізму арганізацыі дзейнасці

навучэнцаў і пра “школьныя кампаніі” Хадасоўскай школы, што акурат і з’яўляюцца адным з магчымых шляхоў укаранення асноў эканамічнай адукацыі для сярэдніх школ. “Школьныя кампаніі” даюць магчымасць навучэнцам атрымаць практычны досвед у галіне прадпрымальніцтва і менеджменту і правяць ініцыятыву ў рэалізацыі практычных праектаў і бізнес-планаў. Расійскія калегі з Прыгорскай і Колпінскай школ Смаленскай вобласці, якія ўжо не першы раз сустракаюцца з хадасоўцамі, ухвалілі такі досвед: яны цалкам згодныя з тым, што выпускнікі павінны быць людзьмі эканамічна адукаванымі. Практычная частка трэнінгу ўяўляла сабой майстар-класы. Асабліва ўразіла тое, як старыя газеты і паперу школьнікі ператваралі ў хлебніцы, талеркі і ношыкі, якія ў далейшым можна выкарыстоўваць у гаспадарцы. Са снуры былі зроблены капшук, футаралы для флэшак, тэлефонаў і іншыя вырабы. Зробленыя школьнікамі сувеніры разыгралі сярод удзельнікаў трэнінгу.

МЫ ПРАЦАВАЛІ З АДНЫМ
ВЫДАТНЫМ БІЗНЕС-ТРЭНЭРАМ,
ЯКІ КАЗАЎ: "ШЧАСЦЕ – ГЭТА
КАЛІ ВАШАЯ ПРАЦА І ВАШАЕ
ХОБІ СУПАДАЮЦЬ". Я ЛІЧУ СЯБЕ
ШЧАСЛІВЫМ.

Сяргей Тарасюк, дырэктар
Міжнароднага фонду
развіцця сельскіх тэрыторый

фота падазена арганізатарамі

Я аграном. У свой час скончыў сельскагаспадарчую акадэмію. Паступіў у аспірантуру ў Інстытут глебзнаўства і аграхіміі ў Мінску, абараніў кандыдацкую дысертацыю і працаваў у лабараторыі, якая займалася пытаннямі радыёэкалогіі – ажыццяўленнем ахоўных мерапрыемстваў у сельскай гаспадарцы на чарнобыльскай тэрыторыі. Падчас сваёй працы я пазнаёміўся з камандай французаў-даследчыкаў, якія пры падтрымцы ЕС працавалі ў Беларусі ў сферы “чалавечага вымярэння”, намагаючыся зразумець сітуацыі, у якіх знаходзяцца людзі. Яны спрабавалі адказаць на пытанне, што трэба зрабіць, каб людзі жылі лепш на чарнобыльскай тэрыторыі.

Усё пачалося з нашай сумеснай працы і з цягам часу вылілася ў вельмі значны праект. Ён быў рэалізаваны ў рамках Праграмы CORE, якая фінансавалася ў тым ліку і ЕС. І ў гэтай велізарнай праграме мы адказвалі за падтрымку эканамічных ініцыятыў жыхароў. Для большасці вяскоўцаў пытанне заробку прыярытэтнае, бо заробкі ў сельскіх рэгіёнах малыя. У рамках Праграмы CORE мы распрацоўвалі розныя механізмы стварэння ў рэгіёнах умоў для працы, што прыносіць большы плён.

Пры падтрымцы французскай асацыяцыі FERT мы арганізавалі

маленькі эксперымент: далі людзям бульбы на адну сотку, дапамаглі ім вытрымаць тэхналогію пасадкі, і людзі ўбачылі, што на эксперыментальным участку ўраджайнасць у 3-5 разоў вышэй за звычайную. У людзей з’явіліся цікавасць і матывацыя – яны ўбачылі вынік і захацелі распаўсюджаць тэхналогію на ўсю тэрыторыю сваёй гаспадаркі. Мы дапамаглі ім аб’яднацца і стварыць крэдытныя камісіі, каб весці перамовы з банкам. На сёння існуе механізм, які дазваляе атрымліваць мікракрэдыты на сельгасвытворчасць. Калі людзі казалі, што ім патрэбна кансультацыя і інфармацыя, пачалі стварацца цэнтры сельскага развіцця. Першы з іх – “Цэнтр падтрымкі сельскай гаспадаркі і прадпрымальніцтва Столінскага раёна” – з’явіўся ў Століне ў 2006 годзе. У 2007 годзе ў Слаўгарадзе быў заснаваны мясцовы фонд развіцця сельскіх тэрыторый “Адраджэнне-Агра”. На нацыянальным узроўні іх інтарэсы прадстаўляе Міжнародны фонд развіцця сельскіх тэрыторый. Наша місія – дапамагчы людзям рэалізаваць сацыяльна-эканамічныя ініцыятывы.

Паступова праца з людзьмі пераходзіць на новыя якасныя ўзроўні. Першы – тэхнічны, кштальту бульбы. Другі – аб’яднанне людзей у групы для вырашэння больш значных задач

усёй вёскі. Урэшце людзі пачынаюць задаваць пытанні: “А як нам жыць далей? Мы агратурызм зробім, а хто да нас прыедзе? А дзе нашы дзеці будуць вучыцца?” Такім чынам, вырашэнне эканамічных праблем прымушае людзей вырашаць і сацыяльныя пытанні. У гэтым і палягае “тэрытарыяльны падыход”: для вырашэння больш значных праблем кожнага вяскоўца неабходна аб’яднанне людзей на ўзроўні тэрыторыі.

Праект Еўрапейскай Камісіі рэалізуецца ўжо больш за год. Увесь праект разлічаны на 3 гады, і мы чакаем, што за гэты час удзельнікі рэалізуюць усе свае мясцовыя ініцыятывы. Сёння ўжо ўхваленыя 4 мясцовыя праекты – яны знаходзяцца на стадыі атрымання фінансавання. Сярод іх – стварэнне інфармацыйнага асветніцкага цэнтры ў школе, якая сёння пад пагрозай закрыцця, аб’яднанне птушкагадоўцаў для лепшай вытворчасці, добраўладкаванне тэрыторыі, адраджэнне крыніцы. Ёсць яшчэ цэлая серыя заявак, але яны пакулы на стадыі распрацоўкі.

Я ніколі не разглядаю праблемы ў іх класічным разуменні. Гэта хутчэй часовыя бар’еры. У мяне няма ніводнага рашэння, прынятага не выходзячы з кабінета – спачатку я заўсёды еду да вяскоўцаў і размаўляю з імі. ■

КАЛІ ЎСМІХАЮЦЦА ФАТОГРАФЫ?

Рэдкі выпадак, калі "Увага, усмешку!" пачулі самі фатографы – і ўсміхнуліся, адбыўся ў Мінску, у Інстытуце журналістыкі БДУ падчас міжнароднай канферэнцыі "Фатаграфія ў краінах Усходняга партнёрства: праблемы і вырашэнні". Тыя, хто звычайна па той бок аб'ектыва, гэтым разам былі ў цэнтры ўвагі...

Міжнародная канферэнцыя – чарговы этап праекта "Увага, усмешку! Сямейны фотаальбом Усходняга партнёрства", які ажыццяўляецца ў межах Праграмы Усходняга партнёрства "Культура" і фінансуецца Еўрапейскім Саюзам. Вядучым партнёрам і ініцыятарам праекта з'яўляецца беларуская арганізацыя – мясцовы Фонд садзейнічання развіццю міжнароднага дыялога і супрацоўніцтва "Інтэракцыя".

Ад імя прадстаўніцтва Еўрапейскага Саюза ў Беларусі ўдзельнікаў канферэнцыі "Фатаграфія ў краінах Усходняга партнёрства: праблемы і вырашэнні" вітала Алена Касько, каардынатар праектаў у галіне культуры, адукацыі і навукі Прадстаўніцтва ЕС у Беларусі. Праект "Увага, усмешку!" адметны таму, што беларуская арганізацыя з'яўляецца асноўным партнёрам. "Гэта вельмі адказная

роля і найкаштоўнейшы досвед," – адзначыла Алена Касько.

Ці маюць беларускія арганізацыі патэнцыял, каб быць лідэрамі ў вялікіх рэгіянальных праектах у галіне культуры? "Патэнцыял ёсць, але пакуль беларускім арганізацыям не хапае досведу працы ў еўрапейскіх праектах," – адзначыла Алена Касько ў гутарцы.

Г"Думаю, што беларускія арганізацыі маюць вялікі патэнцыял для ўдзелу ў праектах Еўрапейскага Саюза. Але ў Беларусі не хапае менеджараў у сферы культуры." **Алена Касько, каардынатар праектаў у галіне культуры, адукацыі і навукі Прадстаўніцтва ЕС у Беларусі**

Адкрыў міжнародную канферэнцыю Сяргей Дубовік, дырэктар Інстытута журналістыкі БДУ. Сп. Ду-

бовік адзначыў, што канферэнцыя робіць акцэнт на фотажурналістыцы, што адпавядае патрабаванням часу, а таксама параіў студэнтам Інстытута журналістыкі БДУ ўсталёўваць прафесійныя кантакты, якія з часам стануць нагодай для прафесійнага поспеху.

Асабліва чаканым быў візіт у Мінск для ўдзелу ў канферэнцыі Джузэпэ Скоцы (Італія), старшыні Федэрацыі еўрапейскіх прафесійных фатографў. Сяброўства ў Федэрацыі – даўня мэта многіх фотааб'яднанняў у краінах Усходняга партнёрства. Госці з Грузіі, Арменіі, Украіны, Малдовы і Азербайджана адкрыта казалі, што падчас канферэнцыі яны спадзяюцца зрабіць крок у бок больш шчыльнага супрацоўніцтва, якое ў перспектыве прывядзе да паўнаветаснага сяброўства ў Федэрацыі.

Сп. Скоцы падчас свайго выступу адзначыў, што дух праекта "Увага, усмешка!" адпа-

вдае падыходу, які вызнае Федэрацыя еўрапейскіх прафесійных фатографай. “Нашая задача – павялічыць супраць паміж усімі фатографамі ў Еўропе. Мы хочам, каб да нас далучыліся асацыяцыі з Усходняй Еўропы, каб Еўропа стала нашым агульным домам, – адзначыў Дзюзэпэ Скоцы. – Мы ўпэўненыя, што расці прафесійна можна, толькі калі працаваць разам”. Ён таксама паведаміў, што Федэрацыя працуе з 1999 года, уключае ў сябе 27 асацыяцый фатографай з 22 краін, у якія агулам уваходзяць каля 50 тысяч прафесіяналаў.

На канферэнцыі “Фатаграфія ў краінах Усходняга партнёрства: праблемы і вырашэнні” Надзея Саўчанка, загадчык аддзела пісьмовых і выяўленчых крыніцаў

Нацыянальнага гістарычнага музея Беларусі, выступіла з прэзентацыяй на тэму гісторыі беларускай фатаграфіі. Неверагодна, але прэзентацыя сп. Саўчанкі – гэта ледзь не першая спроба сістэматызацыі і абагульнення гісторыі айчыннага фотамастацтва. Беларусь пакуль не мае ні каталогаў, ні выданняў, ні сістэматызаваных даследаванняў на гэтую тэму. У прыватнасці, сп. Саўчанка паведаміла, што адна з першых беларускіх фатаграфій – гэта партрэт беларускага паэта Вінцэнта Дуніна-Марцынкевіча, зроблены ў 1861-1862 гадах (і добра знаёмы ўсім са школы), а першую ў Беларусі спробу аб’яднацца ў прафесійную супольнасць здзейснілі фотааматары Віцебска ў 1901 годзе.

“Мэты Федэрацыі еўрапейскіх прафесійных фатографай:

1. Абараняць інтарэсы прафесіяналаў.
2. Ствараць магчымасці для прафесійнага росту.
3. Павышаць стандарты працы.
4. Даць магчымасць сябрам Федэрацыі называцца еўрапейскімі прафесійнымі фатографамі”.

Дзюзэпэ Скоцы, старшыня Федэрацыі

Сённяшні дзень ставіць новыя выклікі перад фотамайстрамі. Яшчэ на этапе падрыхтоўкі да канферэнцыі арганізатары з мясцовага фонду “Інтэракцыя” высветлілі, што складанасці ў працы прафесійных фотатаварыстваў у краінах Усходняга партнёрства вельмі падобныя. Таму пленарныя пасяджэнні былі наўпрост накіраваныя на “праблемныя кропкі”.

• **Адукацыя.** Удзельнікі канферэнцыі разгледзілі неабходнасць вышэйшай адукацыі ў галіне фатаграфіі (у тым ліку і мастацкай) і падумалі, на якім падмурку такую адукацыйную сістэму варта выбудоўваць. “Новым словам” у адукацыі фатографу ў рэгіёне Усходняга партнёрства стане анлайн-фоташкола, якая ў хуткім часе будзе адчынена ў межах праекта “Увага, усмешку!”.

• **Фота-сток*.** Удзельнікі канферэнцыі вызначылі “фота-сток” не толькі як сродак легальнага заробку для фатографа, але таксама і як шлях для прасоўвання нацыянальнага фотамастацтва. Удзельнікі пасяджэння разгледзілі правыя і камерцыйныя адметнасці працы “фота-стока”.

• **Аўтарскія правы.** На круглым stole, які вёў сябра саюза фотамастакоў Украіны і Расіі Уладзімір Аглоблін, былі разгледжаныя пытанні аўтарскіх правоў у інтэрнэце, а таксама праблема дазволу на здымку людзей на вуліцы і размяшчэнне іх фота ў інтэрнэце.

• **Нацыянальная фатаграфія.** Прасоўванне “нацыянальнай фатаграфіі” ў краінах Усходняга партнёрства – адзін з ключавых момантаў канферэнцыі. У межах пасяджэння ўдзельнікі абмеркавалі, як захаваць нацыянальную фотаспадчыну і чаму музеі неахвотна збіраюць фотаздымкі. Сяргей Плыткewіч, старшыня беларускага аб’яднання “Фотамастацтва”, каардынатар праекта “Увага, усмешку!”, а таксама адзін з арганізатараў і актыўных удзельнікаў канферэнцыі “Фатаграфія ў краінах Усходняга партнёрства: праблемы і вырашэнні”, распавёў пра аб’яднаны фотапартал Усходняга партнёрства і прэзентаваў яго праект. “Канферэнцыя дала нам незвычайны штуршок для далейшага росту. Зараз мы многае можам зрабіць

самі. Калегі з краін Усходняга партнёрства даўно не працавалі разам і былі вельмі задаволеныя сустрэчай”.

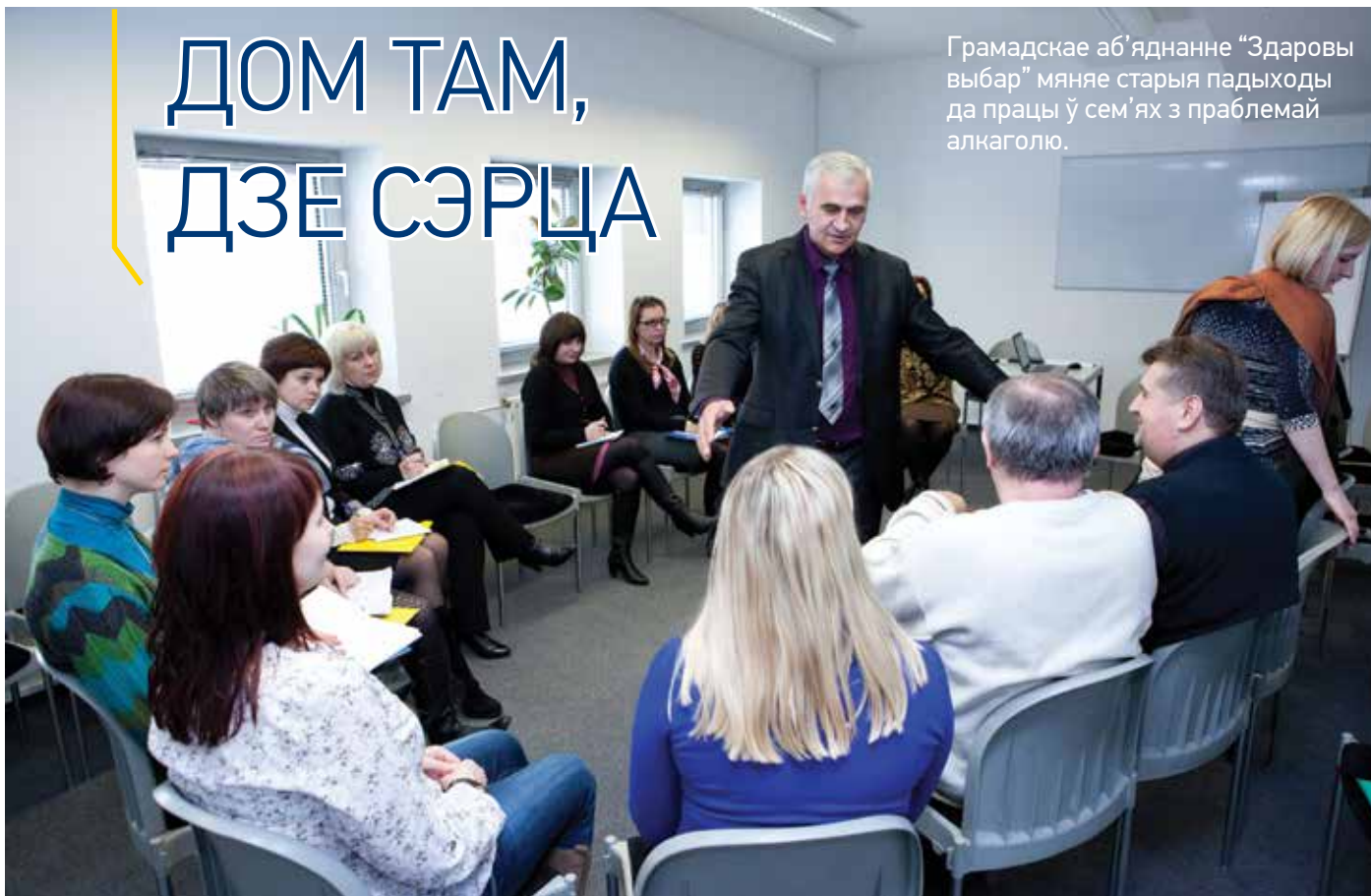
У хуткім часе матэрыялы канферэнцыі “Фатаграфія ў краінах Усходняга партнёрства: праблемы і вырашэнні” будуць надрукаваныя асобным выданнем, а таксама ў межах праекта “Увага, усмешку!” абновяцца вэб-старонкі фотасаюзаў – удзельнікаў праекта ў краінах Усходняга партнёрства. Марына Барысава, намеснік дырэктара Фонду садзейнічання развіццю міжнароднага дыялога і супрацоўніцтва “Інтэракцыя”, паведаміла, што будзе набытая невялікая колькасць абсталявання, неабходнага фатографам для працы ў праекце, а напрыканцы 2013 года адбудуцца семінары і майстар-класы для фатографуў з Беларусі, Грузіі, Малдовы і Украіны. “Ну і крытыку ў адрас арганізатараў канферэнцыі мы вельмі ўважліва разгледзім і ўлічым у нашай далейшай працы”.

Больш пра праект “Увага, усмешку!” – www.eu-belarus.net/ru/projects/current/saycheese/.

* Фота-сток – інтэрнэт-сховішча платных фотавяў і ды ілюстрацый шырокай тэматыкі для масавага карыстання. Аўтар выявы атрымлівае ліцэнзійныя адлічэнні за кожнае яе выкарыстанне.

ДОМ ТАМ, ДЗЕ СЭРЦА

Грамадскае аб'яднанне “Здаровы выбар” мяняе старыя падыходы да працы ў сем'ях з праблемай алкаголю.

фота: Юлія Мацкевіч

Сэрца дзіцяці там, дзе яго дом. На жаль, з-за “дарослых праблем” кшталту алкагольнай залежнасці, гвалту, нястачы не ўсе дзеці шчаслівыя дома. Але бацькоўскі дом адно лепшы за інтэрнат. “Нават калі бацькі п’юць, нават калі многія лічаць іх нядбалымі, дом для дзіцяці – самае лепшае месца. Мы хочам, каб дзеці заставаліся ў сваёй біялагічнай сям’і”, – гаворыць Уладзіслаў Каўроў, старшыня арганізацыі “Здаровы выбар”, лідар праекта “Дом там, дзе сэрца”. Праект з такой назвай перамог у конкурсе праектных прапаноў, які EugeneAid праводзіць штогод і які называецца “Няўрадавыя арганізацыі і мясцовыя органы кіравання ў дзейнасці па развіцці”. Праектная праграма разлічана на 3 гады і мае вельмі амбітныя планы па вырашэнні і мінімізацыі наступстваў “дарослай” сацыяльнай праблемы алкагалізму для дзяцей. Канфе-

рэнцыя “Дом там, дзе сэрца” – першае з праектных мерапрыемстваў – адбылася ў Мінску ў красавіку.

“Забраць дзіця з сям’і” – гэта да нядаўняга часу адзінае і самае распаўсюджанае рашэнне, якое прымалі дзяржаўныя сацыяльныя службы ў выпадку складанай сітуацыі. Удзельнікі канферэнцыі “Дом там, дзе сэрца” адмаўляюцца ад старой парадыгмы. Сацыяльныя работнікі, грамадскія дзеячы, псіхологі і прадстаўнікі мясцовых улад з Мінска і рэгіёнаў, а таксама міжнародныя эксперты прыйшлі да высновы, што дзіця пры любой магчымасці трэба пакінуць дома, а над праблемай працаваць з дарослымі. Бо якая б ні была сітуацыя, галоўнае для дабрабыту дзяцей – гэта сям’я. А высілкі дзяржаўных і грамадскіх устаноў маюць толькі другасную ролю.

Для ўдзелу ў праекце арганізатары абралі гарады ў Баранавіцкім, Аршанскім, Лідскім,

Барысаўскім і Шклоўскім раёнах, ахапіўшы такім чынам усе вобласці краіны. Праблема алкагалізму на тэрыторыі гэтых раёнаў стаіць надзвычай востра. З іншага боку, там устойліва працяглы час працуюць групы самадапамогі аб’яднання “Ананімныя алкаголікі”. Выкарыстанне рэсурсу гэтых груп у працы з алкагалізаванымі сем’ямі – адметнасць праекта “Дом там, дзе сэрца”. “У групы самадапамогі ўваходзяць людзі, якія пераадоленні алкагольную залежнасць і застаюцца цвярозымі, – гаворыць Уладзіслаў Каўроў. – Яны гатовы падзяліцца сваім досведам, як захаваць цвярозасць і жыць поўным, шчаслівым жыццём”.

У вырашэнні задач праекта ініцыятары спадзяюцца на падтрымку арганізацыі з Нідэрландаў International Child Development Initiatives (www.icdi.nl). На канферэнцыі ў Мінску еўрапейскіх партнёраў “Здаровага выбару” прадстаўлялі галоўны праграмны

У межах праекта плануецца, што:

- 400 спецыялістаў па апецы над дзецьмі палепшаць свае навыкі па ахове і ўмацаванні сям’і.
- 300 дзяцей ва ўзросце 3-15 гадоў у рызыкоўным сацыяльным становішчы з 5 праектных рэгіёнаў атрымаюць падтрымку спецыялістаў.
- 100 алкагалізаваных сем’яў, дзеці якіх змешчаны ў прытулак, альбо сем’і, якія знаходзяцца пад пагрозай страты дзяцей, атрымаюць падтрымку спецыялістаў, што дапаможа вярнуць дзяцей дадому альбо стварыць для іх прымальныя і бяспечныя ўмовы для жыцця.
- 1500 дзяцей атрымаюць палепшае сямейнае становішча ў выніку працы спецыялістаў у 2016-2021 гадах.
- 350 сем’яў з праблемай алкаголю зробіць крокі да аздаравлення.

менеджар ICDI Рутгер ван Аўдэнховен і дзіцячы псіхолаг Катэляйнэ Сілэвіс. Яны правялі майстар-клас для беларускіх калег. “Праект “Дом там, дзе сэрца” ўнікальны тым, што мы, напэўна ўпершыню ў Беларусі, выкарыстоўваем еўрапейскія тэхналогіі, каб справіцца з праблемай алкагалізму ў сям’і, – адзначае Уладзіслаў Каўроў. – У еўрапейскіх калег вельмі разумна і мудра выбудаваная сістэма, якая дазваляе пры адносна абмежаваных рэсурсах прыцягнуць да вырашэння праблемы вельмі шмат людзей”.

У аснове еўрапейскага падыходу – праца не з залежнай асобай, а з усёй сям’ёй – мамай, татай і дзецьмі. Плануецца, што 20 удзельнікаў трэнінгу распаўсюдзяць новыя ідэі сярод сваіх калег у рэгіёнах.

Больш за 80% удзельнікаў канферэнцыі “Дом там, дзе сэрца” – жанчыны. Эксперты з Нідэрландаў паведамілі, што і ў іх краіне “сацыяльны работнік” – так-

сама жаночы занятак. Што трэба, каб зрабіць гэтую працу больш прывабнай для мужчын? “Трэба больш павагі да гэтай работы, а таксама павялічыць заробак сацыяльных работнікаў і ў Беларусі, і ў Нідэрландах. Гэта вельмі цяжкая і адказная праца”, – гаворыць Катэляйнэ Сілэвіс.

“Дзеці ва ўсім свеце пакутуюць ад праблемы алкагалізму бацькоў. Але для кожнага дзіцяці ёсць шанец мець нармальнае і добрае жыццё. Такіх прыкладаў шмат – як у Беларусі, так і ў Нідэрландах. Наша задача – дазнацца, што дакладна спрыяе вырашэнню праблемы”.

Катэляйнэ Сілэвіс, дзіцячы псіхолаг грамадскага аб’яднання Cardea Youth Care, Нідэрланды

Асабліва было падкрэслена, што чалавек, які працуе ў гэтай сферы, мусяць мець свае

ўласныя праблемы “закрытымі”, гэта значыць вырашанымі. Толькі ў гэтым выпадку ён зможа дапамагчы іншым, упэўнены еўрапейскія эксперты. Таццяна Пімкова, псіхолаг арганізацыі “Здаровы выбар”, каардынатар праекта “Дом там, дзе сэрца”, згодна, што невырашаныя асабістыя праблемы альбо наяўнасць негатыўнага вопыту штурхае сацыяльных работнікаў да памылак у працы. Паводле сп. Пімковай, на сённяшні дзень можна вызначыць тры асноўныя хібы ў працы сацыяльных работнікаў як дзяржаўных, так і недзяржаўных структур:

- Адсутнасць індывідуальнага падыходу да сям’і і спроба выкарыстаць “шаблон”, у той час як прычына, якая прывяла сям’ю да праблемы алкагалізму, у кожным выпадку розная.

- Ігнараванне індывідуальных эмацыйных і ўзроставых

"Хацелася б, каб у нашай краіне ўвогуле не было такіх выпадкаў, калі мы вымушаны забіраць дзяцей з сям'і".

Ала Кардаш, намеснік старшыні Камісіі па справах непаўнагадовых Мінаблвыканкама

асабліва сцяжы дзяцей. Акрамя таго, блізкія сваякі – бабулі, дзядулі, цёткі, дзядзькі ды іншыя – не разглядаюцца як станючы чыннік, які можа паспрыць вырашэнню праблем у жыцці дзіцяці.

- Агрэсіўныя паводзіны спецыяліста з-з таго, што сам сацыяльны работнік мае негатыўны асабісты досвед у гэтай сферы.

"Дом – гэта сэрца сям'і. Мы хочам паступова і мякка паказаць сям'ям з праблемай, што мы прыйшлі да іх, каб дапамагчы, а не для таго, каб пагражаць ці караць," – тлумачыць сутнасць праекта сп. Пімкова.

У Мінскай вобласці зараз 3,5 тысячы дзяцей з 2 тысяч сямей знаходзяцца ў сацыяльна-небяспечным становішчы. Каля 50 дзяцей у месяц сацыяльна-службы Мінскай вобласці забіраюць з сям'яў, але 60% з іх вяртаецца дадо-

му. "Мы імкнемся не змяшчаць дзіця ў прытулак, – кажа Ала Кардаш, намеснік старшыні Камісіі па справах непаўнагадовых Мінаблвыканкама. – Напрыклад, у мінулым годзе ў Жодзіна ніводзін дзіцёнак да 3 гадоў не быў змешчаны ў дом дзіцяці, а трапіў у адну з "дзяжурных сем'яў", якія заўсёды гатовы прыняць дзіця. Мы разумеем, што забіраць дзіця з сям'і ў гэты перыяд жыцця нельга – гэта не адпавядае яго інтарэсам".

Па словах Алы Кардаш, межведамасны падыход, якія вызнаюць арганізатары праекта "Дом там, дзе сэрца", адзіны магчымы шлях для паляпшэння сітуацыі. "Дзякуючы гэтаму праекту ў рэгіёнах можа быць створана каманда адзінадумцаў, у якую ўвойдуць супрацоўнікі тэрытарыяльнай службы сацыяльнага абслугоўвання, устаноў адукацыі, міліцыі і інш., – гаво-

рыць Ала Сяргееўна. – Каб усе бачылі адну мэту і ішлі адным шляхам".

"У працы з алкагалізаванай сям'ёй трэба пачынаць з павагі", – працягвае думку Уладзіслаў Каўроў. Ён лічыць, што зараз існуе заганны стэрэатып, з-за якога залежныя людзі ўспрымаюцца як не годныя павагі... "Але, выслухаўшы такіх людзей, разумееш, што павага – гэта ключавы момант, з якога пачынаецца вырашэнне праблемы і пабудова адносін", – кажа Уладзіслаў. Ён прызнае, што алкагалізм – гэта праблема на ўсё жыццё. "Залежны чалавек ніколі не стане абыякавым да алкаголю. Але пры гэтым ён можа захоўваць цвярозасць і жыць нармальным шчаслівым жыццём," – гаворыць сп. Каўроў.

Больш пра праект "Дом там дзе сэрца" [на www.choice.by](http://www.choice.by). ■

ІНТЭГРАЦЫЯ БЫЛЫХ АСУДЖАНЫХ У ГРАМАДСТВА

Напрыканцы сакавіка ў Мінску пры тэхнічнай падтрымцы Міжнароднай федэрацыі таварыстваў Чырвонага Крыжа і Чырвонага Паўмесяца, пры фінансавай падтрымцы Еўрапейскага Саюза ў супрацоўніцтве з Міністэрствам унутраных спраў Беларусі быў запушчаны праект “Інтэграцыя былых асуджаных у грамадства”.

фота пададзена арганізатарамі

“Мы лічым гэты праект вельмі важным. Мы хацелі зрабіць як мага больш рэальных спраў: аказаць канкрэтную практычную дапамогу і псіхалагічную падтрымку”.
Ульрых Райнер, каардынатар праграм супрацоўніцтва Прадстаўніцтва Еўрасаюза ў Беларусі

Праект разлічаны на 34 месяцы. Асноўная яго мэта – умацаванне патэнцыялу для супрацоўніцтва паміж асуджанымі, Беларускай Чырвонай Крыжам і адпаведнымі дзяржаўнымі сектарамі па развіцці новага механізму сацыяльнай інтэграцыі.

Златка Ковач, Кіраўнік Прадстаўніцтва Міжнароднай федэрацыі таварыстваў Чырвонага Крыжа і Чырвонага Паўмесяца ў Беларусі і Украіне: “Людзі пакідаюць турму, у іх ёсць складанасці з тым, каб інтэгравацца ў грамадства, знайсці працу і дах над галавой. Таму сярод такіх людзей высокі адсотак рэцыдыву, звароту да злочыннай дзейнасці. Мы прапануем праграму рэальнай інтэграцыі такіх людзей у грамадства”.

Рэалізацыя праекта ў Беларусі пачалася ў 2011 годзе з трох валанцёрскіх ініцыятыў у двух папраўчых установах адкрытага тыпу Магілёва і на базе цэнтра сацыяльнай адаптацыі. Ахопленыя праектам тады было ўсяго 40 зняволеных. У 2012 годзе колькасць валанцёрскіх ініцыятыў павялічылася да 5, пашырылася іх геаграфія (Шклоў і Бабруйск). Неўзабаве пачалася распрацоўка цэлага праекта ў супрацоўніцтве з

МУС пры падтрымцы Міжнароднай федэрацыі таварыстваў Чырвонага Крыжа і Чырвонага Паўмесяца і Прадстаўніцтва Еўрапейскага Саюза ў Беларусі.

Ганна Чубурнава, менеджар праекта: “Мы працавалі ў гэтым напрамку ў Магілёве і Магілёўскай вобласці. На дадзены момант сфармаваны дзве ўстойлівыя валанцёрскія групы сярод асуджаных і адкрыта вячэрняя школа ў адной з папраўчых устаноў – хлопцы там дагэтуль навучаюцца. Таксама яны рэгулярна камунікуюць з нашым псіхалагам. Нядаўна адзін з асуджаных падышоў да мяне і спытаў, ці можа ён пасля вызвалення стаць валанцёрам Чырвонага Крыжа, таму што гэтая праца яму цікавая і ён мае ў ёй патрэбу. Напэўна, гэта была самая высокая ацэнка нашай дзейнасці”.

Са зняволенымі пачынаюць працаваць за некалькі месяцаў да іх выхаду на волю. Вучыць прыходзіцца элементарным рэчам: як самому запраўляць ложка або гатаваць ежу. Але менавіта гэта з’яўляецца асновай інтэграцыі такіх людзей у грамадства.

Затым са зняволенымі праводзяць трэнінгі і навучальныя заняткі, падчас якіх знаёмяць з першымі справамі, якімі ім давядзецца заняцца на волі. Распавядаюць аб права-

вых праблемах, працаўладкаванні, сацыяльным забеспячэнні, пошуку жылля. Пасля выхаду на волю былым зняволеным аказваецца псіхалагічная, прававая і інфармацыйная падтрымка. Асноўная мэта – змякчыць наступствы шоку, звязанага з неабходнасцю весці адказны і самастойны лад жыцця.

Ала Дзялянская, псіхолог праекта (Магілёў): “У чалавека, які здзейсніў злачынства, ёсць здаровая частка (яна заўсёды ёсць – тая частка, якая не здзяйсняла злачынства) і тая частка чалавека, якая здзейсніла злачынства. Наш праект звяртае ўвагу на здаровую частку асобы. Бо знаходзячыся ў месцах адбыцця пакарання, у ваках тых, каго ён бачыць кожны дзень, ён злачынец, зэк. Адбываецца стыгматызацыя. А мы – людзі староннія, не ангажаваныя, таму да нас ёсць пэўны вотум даверу. Мы ствараем такое асяроддзе, дзе ў былых асуджаных ёсць выбар. Тут ён не зэк – ён удзельнік групы, удзельнік зносін, удзельнік семінара, удзельнік валанцёрскай групы. У нас спачатку былі створаныя валанцёрскія групы “Дапамогу сабе сам, дапамогу іншаму”. Мы абмяркоўвалі праблемы здароўя, актуальныя патрэбы”.

Праект будзе працягвацца з магчымым пашырэннем геаграфіі на ўсю Беларусь, а мэтавай аўдыторыі – на непаўналетніх асуджаных і зняволеных-жанчын. ■

фота: EZERTIN PR

“КАРАНІ І ВЕРШАЛІНЫ”

Такую назву мае новы праект Інстытута імя Гётэ, які дае маладым людзям у Беларусі шанец...

“Назvu нашаму праекту даў вобраз дрэва. Дрэву трэба час, каб разрасціся, каб з’явілася лісце і кветкі. Мы спадзяемся, што выкладанне мовы – гэта карані, якія з часам пашырацца, дадуць моц заквітнець вершалінам і прынясуць плён”.

**Франк Баўманн, дырэктар
Інстытута імя Гётэ ў Мінску**

...вывучыць нямецкую, французскую ці англійскую мовы

Курсы нямецкай мовы – традыцыйная і вялікая частка працы Інстытута імя Гётэ ў Мінску. На сённяшні дзень у аўдыторыі інстытута прыходзіць больш за

тысячу слухачоў. Але гэтай вясною моўная адукацыя тут значна пашырыцца: у партнёрсстве з Alliance Française (Французскі Альянс) і British Council (Брытанскі Савет) пры фінансавай падтрымцы

Еўрапейскага Саюза Інстытут імя Гётэ распачынае новы праект, у рамках якога маладыя беларусы атрымаюць магчымасць наведаваць інтэнсіўныя курсы па вывучэнні англійскай, французскай і, канешне, нямецкай моў.

Высоўвайце антэны!

2 сакавіка ў Інстытуце імя Гётэ ў Мінску адбылася прэс-канферэнцыя з нагоды афіцыйнага пачатку праекта “Карані і вершаліны”. Для Інстытута імя Гётэ ў Мінску гэта самы маштабны праект за ўсю 20-гадовую гісторыю працы: 300 навучэнцаў, 3 мовы, 6 краін, прадугледжана наведванне больш як 10 гарадоў у краінах ЕС. З 2 красавіка запрашэнні да ўдзелу ў праекце былі размешчаныя ў 124 вагонах мінскага метро, а таксама ў бібліятэках, універсітэтах, навучальных установах і месцах, дзе бывае шмат моладзі. Удзельнікі прэс-канферэнцыі выказалі надзею на актыўную ўвагу да праекта мэтай аўдыторыі – у Інстытуце імя Гётэ чакаюць шмат заявак на ўдзел.

Мэтавай аўдыторыяй праекта “Карані і вершаліны”, па словах дырэктара Інстытута імя Гётэ ў Мінску Франка Баўманна, з’яўляюцца “студэнты, дзеячы культуры, творчыя асобы, журналісты, дзяржаўныя служачыя”. “Мы чакаем людзей, якія

ідуць па жыцці з высунутымі антэнамі”, – адзначыў сп. Баўманн, маючы на ўвазе, што праект “Карані і вершаліны” разлічаны на адкрытых да ўсяго новага слухачоў, здольных працаваць у камандзе, выяўляць грамадскую ініцыятыву і рэалізоўваць яе. Сп. Баўманн выказаў спадзяванне, што ўдзел у праекце стане яркай старонкай у жыцці моладзі і станоўча паўплывае на яе будучае жыццё. Узрост удзельнікаў абмежаваны рамкамі ад 18 да 31 году. Колькі часу трэба, каб вывучыць замежную мову? Настаўнікі Інстытута імя Гётэ лічаць, што няшмат. “Прынамсі, у нас на занятках навучэнцы з першага ўрока пачынаюць размаўляць па-нямецку, – кажа Зміцер Клячко, кіраўнік аддзела нямецкай мовы і адукацыйных праграм Інстытута імя Гётэ ў Мінску, нуратар курсаў нямецкай мовы ў межах праекта “Карані і вершаліны”. Метад, які прантыкуюць выкладчыкі і метадысты Інстытута імя Гётэ ў Мінску, адрозніваецца ад традыцыйнага. “Даволі часта чалавек можа патлумачыць, як утвараецца тая ці іншая граматычная

Мэты праекта “Карані і вершаліны”:

- павышэнне ўзроўню валодання выбранай замежнай мовай ад А2 да В2 у адпаведнасці з Агульнаеўрапейскімі кампетэнцыямі валодання замежнай мовай;
- непасрэднае знаёмства ўдзельнікаў праекта з краінай, мову якой яны вывучаюць;
- азнаямленне са структурай Еўрапейскага Саюза і дзейнасцю яго інстытутаў;
- усталяванне прафесійных і асабістых кантактаў паміж моладдзю Беларусі і іншых еўрапейскіх краін.

Франк Баўманн, дырэктар Інстытута імя Гётэ ў Мінску, лічыць, што моўнае навучанне патрэбнае не само па сабе, а ў выразным культурным кантэксце. “Мы разглядаем сябе як папулярызатараў культуры, – гаворыць Франк Баўманн. – Аспект краіназнаўства ў вывучэнні мовы вельмі істотны. Калі чалавек цікавіцца замежнай мовай, то ён, напэўна, цікавіцца і краінай, дзе на ёй размаўляюць. Вывучыць мову азначае таксама вывучыць іншы спосаб мыслення”.

…атрымаць веды пра ЕС

У межах суправаджальнай адукацыйнай праграмы слухачы моўных курсаў атрымаюць краіназнаўчыя веды, веды пра Еўрапейскі Саюз і працу яго інстытутаў. “Зараз падаецца неверагодным, што некалі вайна

была сродкам вырашэння спрэчак паміж краінамі. Тыя, хто 70 гадоў таму былі ворагамі, сёння неверагодна хутка знаходзяць агульную мову, – гаворыць дырэктар Інстытута імя Гётэ ў Мінску. – Мы прапануем слухачам базавыя веды пра эканамічнае і культурнае жыццё ЕС. Адным словам, мы гаворым пра ЕС не з пазіцыі нейтральных назіральнікаў. Мы лічым, што ЕС – гэта добра. Але мы бачым таксама яго слабыя бакі і падчас нашых курсаў мы будзем пра гэта размаўляць”.

…на захапляльныя падарожжы

Падарожжы ў краіны для моўнай практыкі – тое, што чакае ўсіх навучэнцаў моўных курсаў праграмы “Карані і вершаліны”. Першы этап навучання для “нямецкай” і “французскай” груп распачнецца ў Мінску ў чэрвені

гэтага года ў Інстытуце імя Гётэ і працягнецца каля 4 тыдняў. Затым усе 45 слухачоў курсаў нямецкай мовы паедуць у Нямеччыну – у Брэмен, Дрэздэн і Швэбіш-Халь, дзе працягнуць навучанне ў аддзяленнях Інстытута імя Гётэ. А 45 слухачоў курсаў французскай мовы выпрацяцца ў Францыю, дзе таксама працягнуць навучанне ў структурах Французскага Альянсу. Гэта другі этап навучання, які працягнецца таксама 4 тыдні. Затым удзельнікі курсаў нямецкай мовы наведаюць Берлін, а група ўдзельнікаў французскай часткі праграмы накіруецца ў Страсбург. Праграма разлічана на 2 выпускі, гэта значыць набор будзе абвешчаны і ў наступным, 2014-м, годзе.

Праект па вывучэнні англійскай мовы разлічаны толькі на адну

форма, але не здольны ўжываць яе ў размоўнай мове. Наш падыход робіць слухачоў не проста “людзьмі з ведамі пра замежную мову”, а тымі, хто мову ведае і ёй карыстаецца”, – сцвярджае Зміцер Клячко. Дзеля гэтага, у прыватнасці, у Інстытуце імя Гётэ ў Мінску ў працэсе навучання выкарыстоўваюцца інтэрактыўныя гульні і сістэма дыстанцыйнага навучання moodle.

Запуску праекта “Карані і вершаліны” папярэднічала вялікая падрыхтоўчая праца, якую здзейснілі сумесна спецыялісты Інстытута імя Гётэ ў Мінску, арганізацыі-партнёры, а таксама Прадстаўніцтва Еўрапейскага Саюза ў Беларусі. Алена Касько, каардынатар праектаў у галіне культуры, адукацыі і навукі Прадстаўніцтва ЕС у Беларусі, падчас прэс-канферэнцыі адзначыла, што супрацоўніцтва адбывалася ў духу суседства і ўзаемаразумення. Гэта істотна, паколькі ў праграме ўдзельнічаюць спецыялісты з 6 краін – сябраў ЕС і Усходняга партнёрства. У прыватнасці, філіял Французскага Альянсу ў Кішыніёве прадставіць выкладчыкаў для беларускіх слухачоў франкамоўнай

плыні. Ужо ў хуткім часе спецыялісты прыедуць у Беларусь, каб удзельнічаць у адборы заявак на курсы французскай мовы. Асабліва ўдзельнікі прэс-канферэнцыі падкрэслілі, што ўдзел у праекце будзе для навучэнцаў бясплатным. Выдаткі на падарожжы таксама будуць кампенсаваныя. “Гэта магчыма, таму што Еўрапейскі Саюз фінансуе 100% выдаткаў на праект”, – падкрэсліў Франк Баўманн, дырэктар Інстытута імя Гётэ ў Мінску.

“Мы разлічвалі атрымаць ад 500 да 1000 заявак – гэта было б добра. Але колькасць заявак перавысіла нашыя чаканні амаль у тры разы. Гэта вельмі вялікая і нечаканая для нас лічба. Безумоўна, мы вельмі рады, што ёсць такая вялікая цікавасць да еўрапейскіх моў, да нашага праекта. Гэта значыць, што ідэя была сфармулявана правільна. Але нас засмучае, што мы вымушаны будзем адмовіць такой колькасці маладых людзей”.

Франк Баўманн, дырэктар Інстытута імя Гётэ ў Мінску

Да ўдзелу ў праекце “Карані і вершаліны” запрашаюцца:

- грамадзяне Беларусі
- ва ўзросце ад 18 да 31 года,
- якія маюць базавыя веды замежнай мовы
- і праяўляюць высокую сацыяльную актыўнасць.

плыню, затое на два гады, і ўдзельнікаў будзе адразу 120 чалавек. Моўныя курсы для іх адбудуцца ў Польшчы, дзе партнёр праекта British Council даўно і плённа працуе і мае дастатковую базу, каб прыняць навучэнцаў з Беларусі. Заняткі ў Польшчы будуць доўжыцца 4 тыдні, а затым цэлы год слухачы будуць займацца ў анлайн-рэжыме. Летам 2014 года ўдзельнікі зноў паедуць у Польшчу на 4-тыднёвы моўны курс, а затым 50 найлепшых навучэнцаў наведаюць Вялікабрытанію. У лістападзе 2014 года ўсе 3 сотні ўдзельнікаў праекта збяруцца на заключную сустрэчу “Каранёў і вершалінаў” у Вільні. Так што падарожжы па маршрутах Мінск – Парыж – Страсбург – Мінск, альбо Мінск – Дрэздэн – Берлін – Мінск, альбо Мінск – Варшава – Лондан – Мінск у бліжэйшыя год ці два могуць з’явіцца ў раскладзе многіх беларускіх студэнтаў ці маладых спецыялістаў. “Але самае галоўнае для нас – гэта заняткі па вывучэнні мовы. Курсы будуць праходзіць вельмі інтэнсіўна – па 8 гадзін у дзень,” – гаворыць Наталля Ількевіч, каардынатар праекта, супрацоўніца Інстытута імя Гётэ ў Мінску.

Якая мэтавая аўдыторыя праекта?

“Нашая тыповая мэтавая аўдыторыя – людзі, якія ў сваёй роднай краіне ўжо маюць досвед працы – кнігавыдаўцы, настаўнікі, дзяржаўныя служачыя. А таксама ўсе, хто праз сваю прафесію і дзейнасць можа распаўсюджваць веды пра ЕС, – гаворыць Франк Баўманн. – Усіх, хто зможа выказаць свой інтарэс да мовы і да

краіны – Германіі, Францыі, Вялікабрытаніі, – мы сардэчна вітаем”.

Якім кандыдатам будзе аддавацца перавага?

“Згодна з рашэннем, якое мы прынялі на этапе падрыхтоўкі праекта, слухачы на момант пачатку заняткаў павінны ведаць мову на ўзроўні А2 – гэта значыць валодаць прасунутымі базавымі ведамі ці прайсці не менш за 160 гадзінаў навучання”, – гаворыць Зміцер Клячко, кіраўнік аддзела нямецкай мовы і адукацыйных праграм Інстытута імя Гётэ ў Мінску. Таксама будзе ўлічвацца грамадская і сацыяльная актыўнасць кандыдатаў. Але вырашальным фактарам, па словах сп. Клячко, будзе матывацыйны ліст, у якім удзельнікі конкурсу павінны будучы прадставіць сябе і абгрунтаваць свой удзел у праекце.

Да чаго рыхтавацца ўдзельнікам?

“У працэсе навучання мы будзем кіравацца асноўнымі прынцыпамі навучання Інстытута імя Гётэ: камунікатыўнасць, інтэрактыўнасць і міжкультурная накіраванасць”, – гаворыць Зміцер Клячко. Выкладчыцкі калектыў Інстытута плануе ўвесці ў гэты праект новы элемент: “З групай адначасова будучы працаваць два выкладчыкі. Што нам дасць гэты педагагічны эксперымент? Больш увагі да кожнага слухача і дыферэнцыяльны падыход да патрэбаў кожнай групы. У выніку мы разлічваем, што этап “сацыялізацыі групы” пройдзе мякка, а навучанне будзе больш плённым”.

Мова партнёрства

Інстытут імя Гётэ ў Беларусі перамог у конкурсе праектаў,

абвешчаным Еўрапейскай Камісіяй, і кіруе ўсім праектам “Карані і вершаліны”, а таксама адказвае за курсы нямецкай мовы ў яго межах. Адметна, што гэтым разам падыхад ЕС быў такі: “адна сума, адна краіна, адзін праект” – фундатары былі гатовы выдаткаваць сродкі на адну вялікую праграму.

Партнёры праекта – дзве вялікія міжнародныя арганізацыі: Французскі Альянс, які па ўсім свеце падтрымлівае навучанне французскай мове і папулярызуе культуру Францыі, і Брытанскі Савет, – установа, што падтрымлівае вывучэнне англійскай мовы і культуры.

Інстытут імя Гётэ працуе ў Беларусі ўжо 20 годоў. Яго асноўная задача па ўсім свеце – папулярызацыя нямецкай мовы і культуры. “Хацелася б адзначыць, што 30-40% нашых слухачоў – гэта якраз тыя маладыя людзі, для якіх мы распачынаем праект. Таму мы спадзяемся, што іх таксама зацікавіць наша новая праграма”, – гаворыць Зміцер Клячко.

Новы праект павінен падтрымаць і даць новы штуршок беларуска-нямецкім сувязям. “Ёсць бясконца шмат двухбаковых сувязяў паміж маладымі людзьмі, мастакамі, пісьменнікамі нашых краін, – кажа Франк Баўманн. – Мы намагаемся падтрымаць гэтыя кантакты і яшчэ больш развіць іх”.

На сённяшні дзень у краінах Еўрапейскага Саюза для 120 мільёнаў чалавек нямецкая мова з’яўляецца роднай. Нямецкай мовай як замежнай валодаюць больш за 300 мільёнаў еўрапейцаў. ■

Даведна. Нарadzіўся ў 1967 годзе ў Дзюсельдорфе. Мае кваліфікацыю па спецыяльнасці «кнігагандаль». Вывучаў эканамічныя навукі і бібліятэчную справу ва ўніверсітэтах Бохума і Берліна, мае ступень магістра бібліятэчных і інфармацыйных навук. З 1999 года працуе ў Інстытуце імя Гётэ, з ліпеня 2011 года – дырэктар Інстытута імя Гётэ ў Мінску. Жанаты, бацька двух дзяцей. Захапляецца літаратурай, музыкай і еўрапейскай гісторыяй. Заўзяты аматар футбольнага клуба «Фартуна Дзюсельдорф».

ФРАНК БАЎМАНН

Быць дырэктарам такой установы, як Інстытут імя Гётэ, – гэта як іграць на аргане: трэба валодаць рознымі рэгістрамі. З мастаком трэба размаўляць іначай, чым з дырэктарам школы, з дырэктарам музея – не так, як з уласнікам нашага будынка. Заўсёды трэба быць шчырым і знаходзіць правільныя словы. Але я не думаю, што гэта асаблівасць менавіта маёй прафесіі.

Я вывучаў кнігагандаль, навуковае бібліятэказнаўства, інфармацыйныя тэхналогіі, а таксама англійскую мову. Можна сказаць, што мая адукацыя – гэта стракаты дыван, які, я спадзяюся, узляціць, як дыван-самалёт. З іншага боку, зараз мне 46 гадоў, і ў такім узросце чалавеку ўжо цяжка ўзгадаць, што ён вывучаў 25 гадоў таму. Усе свае ўменні я набыў на працягу маёй прафесійнай дзейнасці. Больш за 15 гадоў я працую ў прадстаўніцтвах Інстытута імя Гётэ. Гэта праца дала мне веды, якім нельга навучыцца альбо навучыць. Гэта веды, што прыходзяць з досведам.

Так склалася, што я заўсёды працаваў у прадстаўніцтвах Інстытута імя Гётэ ва Усходняй Еўропе. Першае месца, якое мне прапанавалі, было ў Алма-Аты, Казахстан. Там я працаваў 3 гады. Затым пераехаў на Балканскую паўвыспу, дзе працаваў 4 гады ў Інстытуце імя Гётэ ў Сараева, Боснія-Герцагавіна. Затым 5 гадоў я працаваў у Маскве. І зараз ужо 2 гады працую ў Мінску. Таксама як і дыпламаты нямецкай амбасады, супрацоўнікі нашай установы павінны рэгулярна мяняць сваё месца працы. У большасці выпадкаў гэта азначае і змену краіны. Даводзіцца пераязджаць з усёй сям'ёй. Але пачыналася ўсё 20 гадоў таму ў Лондане, калі я быў практыкантам у Інстытуце імя Гётэ ў Вялікабрытаніі.

Місія Інстытута імя Гётэ – гэта папулярная нямецкая мова і спрыянне культурнаму супрацоўніцтву на міжнародным узроўні. Зараз у свеце працуе больш за 150 прадстаўніцтваў Інстытута імя Гётэ. Яны ўсе розныя, але гэтая формула аднолькавая для ўсіх.

Калі доўгі час жывеш у іншай краіне, то маеш цудоўную магчымасць паглыбіцца ў іншую культуру. Усё роўна заўсёды адчуваеш сябе “ў гасцях”, але атрымліваеш шанец даведацца нашмат больш, чым твае землякі. Напрыклад, надочы я быў на канцэрце гурта “Машына часу”. Я ведаю, што гэты гурт вельмі папулярны на постсавецкай прасторы. У Германіі пра яго не ведаюць, хаця той канцэрт я б параўнаў з выступам Rolling Stones у Еўропе. Усе людзі спявалі разам з музыкантамі... Я змог перажыць гэтую падзею і яшчэ на крок прасунуцца ў адкрыцці іншай культуры.

Што ў Беларусі мне нагадвае пра Германію, дык гэта дранікі. У той зямлі, дзе я гадаваўся, на Рэйне, таксама ёсць такая страва. Гэта Reibekuchen – піражкі, згатаваныя з цёртай бульбы. Яны тонкія, таксама смажацца на патэльні і больш хрусткія, чым дранікі. А яшчэ ўчора я ездзіў у Шабаны і пабачыў там рэкламу паасобнага збору смецця. Раней я думаў, што гэта толькі нямецкая асаблівасць.

Нямецкая знешняя палітыка грунтуецца на трох слупах: палітыка, эканоміка і культура. Адукацыя і культура – гэта тое, чым займаецца Інстытут імя Гётэ. Мы разглядаем нашу працу як частку супрацоўніцтва паміж Беларуссю і Германіяй. Мэта нашай дзейнасці – па-

Некаторыя кажуць, што сённяшні крызіс Еўрапейскага Саюза мае эканамічныя карані, іншыя лічаць – палітычныя. Я не эксперт, для мяне галоўнае – адказ на пытанне, як узнік Еўрапейскі Саюз? Гэта, як вядома, адбылося з Аб'яднання вугалю і сталі, у кантэксце спадчыны Другой сусветнай вайны. Гэта быў шанец выправіць памылкі і наладзіць добрыя стасункі паміж Францыяй і Германіяй... Калі чалавек вырас у Заходняй Германіі, у 1960-1970 гады, то ён адчувае сябе вінаватым. Ад гэтага ніяк не пазбавіцца. Пабудова ЕС для нас стала магчымасцю выправіць памылкі мінулага. У гэтым палягаюць карані падтрымкі еўрапейскай ідэі аб'яднання, асабліва сярод майго пакалення.

лепшыць узаемаразуменне паміж нашымі народамі. Гэта праца ў тым ліку змяняе верагоднасць канфліктаў і сусветных катастроф, якія мелі месца ў XX стагодзі і прынеслі вельмі шмат пакутаў. Гэта не азначае, што падчас нашых літаратурных мерапрыемстваў альбо заняткаў нямецкай мовай мы канцэнтруемся на крызісных сітуацыях альбо ваенных канфліктах. Але мы ніколі не забываем пра гісторыю.

Я лічу, што Беларусь сама павінна вызначыць, у якім накірунку ёй ісці. Кампетэнтна я магу разважаць пра сферу культуры, і тут я бачу адну асаблівасць. Даволі часта да нас, у Інстытут імя Гётэ ў Мінску, прыходзяць мастакі, пісьменнікі, тэатралы і прапануюць нам свае ідэі, праекты альбо сумесныя мерапрыемствы. Але падыход, які яны дэманструюць, – гэта самарэфлексія. У назвах праектаў кшталту “Што ёсць беларуская сучасная фатаграфія?”, альбо “Сучасная беларуская літаратура”, альбо “Сучасны беларускі танец” фокус робіцца на нацыянальным кампаненце. Я не адразу зразумеў, што гэта працэс самаідэнтыфікацыі. У Германіі ён ужо даўно завяршыўся – краіна жыве ў постнацыянальную эпоху, таму творчыя праекты ў Берліне называюцца, напрыклад, “Архітэктура ў фатаграфіях” альбо “Зялёны колер у фатаграфіях” – без акцэнта на нацыянальным кампаненце. У Беларусі гэты працэс працягваецца, і я не лічу, што гэта кепска. Думаю, проста патрэбны час, каб прайсці гэты этап. Госці Інстытута імя Гётэ – рэфэрэнты, работнікі культуры, музыканты і іншыя, ведаюць пра Беларусь у асноўным з газэтаў ці тэлебачання. І гэта вельмікае задавальненне – бачыць, як ужо па дарозе з аэрапорта іх стэрэатыпы, якія тычацца погляду на краіну, пачынаюць знікаць. ■

Canberra, Australia

Pristina, Kosovo

ДЗЕНЬ ЕЎРОПЫ ў аб'ектывах фотакамер

Pristina, Kosovo

Djibouti

Skopje, FYROM

Palestine

Palestine

Russia

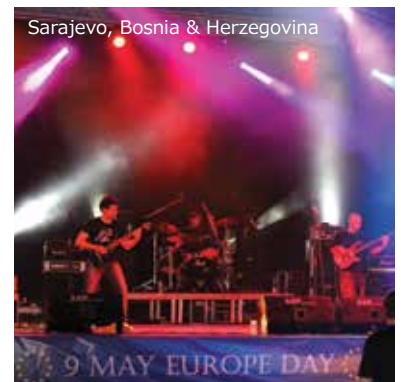
Palestine

Empire State Building,
New York City

Dakar, Senegal

Sarajevo, Bosnia & Herzegovina

Canberra, Australia

Pristina, Kosovo

Istanbul, Turkey

фота: European External Action Service (EEAS)

ДАРЭЧЫ

Еўрапейскі камісар па ўнутранай палітыцы **Сесілія Мальмстром** станоўча ацаніла прапанову Еўрапейскай Камісіі спрасціць правілы ўезду і знаходжання на тэрыторыі Еўрапейскага Саюза для замежных студэнтаў і даследчыкаў: “Прыехаць у Еўрапейскі Саюз для даследніцкай працы ці ў адукацыйных мэтах сёння больш складана, чым павінна быць. Мы павінны прыбраць гэтыя перашкоды і зрабіць ЕС больш адкрытым для таленавітых людзей. Такая мабільнасць пойдзе на карысць ЕС і нашай эканоміцы. Гэта створыць выдатныя ўмовы для пашырэння ведаў і ідэй”.

Па апошніх дадзеных, каля 200 тысяч студэнтаў і даследчыкаў з іншых краін штогод прыбываюць у Еўрапейскі Саюз. На сённяшні дзень правілы атрымання студэнцкай візы ці дазволу на пражыванне даволі складаныя, а працэдуры для іх атрымання могуць істотна адрознівацца ў залежнасці ад краіны ЕС. Новае заканадаўства ўсталюе для нацыянальных урадаў пэўныя тэрміны разгляду заявак, а таксама спросціць для студэнтаў і даследчыкаў доступ на рынак працы на час іх знаходжання ў ЕС.

Еўрапейская Камісія запрашае прыняць удзел у апошнім конкурсе стыпендыі ў рамках Праграмы імя Марыі Кюры, частцы 7-й Рамачнай праграмы навуковых даследаванняў (FP7, 2007-2013). Як адзначыла з гэтай нагоды Еўрапейскі камісар па адукацыі, культуры, шматмоўі і справах моладзі Андрула Васіліў, адказная за дзейнасць Фонду Марыі Кюры, “падчас бюджэтнай эканоміі дзяржаўныя сродкі павінны размяркоўвацца такім чынам, каб прыносіць максімальную карысць грамадзянам і еўрапейскай эканоміцы. Стыпендыі Фонду Марыі Кюры забяспечаць выдатную падтрымку даследаванням у галіне, напрыклад, аховы здароўя, якія прывядуць да адкрыццяў, што змяняць жыццё мільёнаў людзей. Апошнія атрымальнікі падтрымкі Фонду правялі інавацыйныя даследаванні, накіраваныя на барацьбу з гепатытам С і малярыяй”. Агульны аб’ём грантаў складзе 227 мільёнаў еўра. Індывідуальныя стыпендыі атрымаюць каля тысячы даследчыкаў. Працэс падачы заявак будзе доўжыцца да 14 жніўня 2013 года. Больш інфармацыі на www.ec.europa.eu/research/mariecurieactions.

Больш як **17 тысяч найменняў і каля 50 катэгорый тавараў** у Еўрапейскім Саюзе маюць эканазнак (зялёная кветка), які гарантуе спажывецу, што на працягу ўсяго жыццёвага цыкла дадзенага прадукту выкарыстоўваліся толькі экалагічна бяспечныя тэхналогіі, а таксама не менш за 95% складу прадукту выраблена ашчадным для прыроды спосабам і адпавядае высокім экалагічным стандартам і стандартам эфектыўнасці. Праграма «Эканазнак Еўрапейскага Саюза» накіравана на скарачэнне негатывага ўплыву вытворчасці на навакольнае асяроддзе, здароўе, клімат і прыродныя рэсурсы. Экалагічная маркіроўка ЕС прысвойваецца таварам з 1993 года і была ўведзена для прасоўвання на рынку прадукцыі са зменшаным уплывам на навакольнае асяроддзе цягам усяго яе жыццёвага цыкла – ад вытворчасці да ўтылізацыі ўпакоўкі. Для таго каб атрымаць эканазнак ЕС, працэс вытворчасці прадукту, яго эфектыўнасць і распаўсюд павінны адпавядаць вызначаным патрабаванням. Агульную каардынацыю працэсу выдачы эканазнакаў ажыццяўляе Еўрапейская Камісія, а заяўкі разглядаюцца на месцах адпаведнымі ўстановамі.